

شرائط اشترا

ولایتد. ودرسه ابدته محل
اقامت بنده کوئدرلک اوزره
سنه لکی ۷ اتی ایلی ۴۰
غروشه در اداره خانه دن
اتی ایلی ۳۰ غروشه در.
آبونه لر سنه استدا سندن
یعنی الی اوچینی نومرودن
اعتباراً بر سنه لک ویا خود الی
آتی اوله رق قید اولور.

سَمْعَةُ مَدَنِيَّةُ خَبَرَاتُ

محل اداره سی

باب عالی جوارنده ابو.
السعود جاده سنده محمود بك
مطعمه سیر.
امور اداره و تخریر به متاع
خصوصات بچون محمد رضا
افندی نامه مراعت
اولفیلدر درج اولفیلیان
اوراق اعاده اولمز.
اداره خانه جمعه دن مامد
هر کون آجینقذر.

مقالات علمی و فنی و نیک واسطه انتشاری، کلمزار ادبیاتک مجلیه آتار بر

Directeur Mehmed Riza

مربی: محمد رضا

نومرو ۸۸

سر محرری: توفیق

نسخه سی ۵۰ پاره به در

مندرجات

عرض مرهم	
نظم قسمی	
بر حسب الدن :	محمد عاكف بك
نثر قسمی	
وجود باری :	حق بك افندی
دیانت حق :	موسی كاظم افندی
ترجمه :	محمود ندیم بك
فانحه :	محمود كال بك
ملكات عقليه بر نظر :	دوقور نوری بك
اورانی ترجمه :	محمد عاكف بك

عرض مرهم

عالمده برچوق غیرتلی انسانلرك
بر مقصده وصول ایچون تعقیب ایلدیکی
امرده بعضاً خاطره کلز ، اقتحام اولنر
بر طاقم مانع لره تصادف ایتدیکی
کورلمکده در . انسان ، همتی نه قدر
اعلا ایدرسه ایتسون دائرة بشریتك
خارجنه چیقمه میه جنی ایچون محدود
اولان شو اقتدار ایلره هر خصوصك
علی الاستمرار انتظامنی تأمین ایده مز .
ایشته بوکا مبذدر که مقارن حقیقت
اولان معذرتلر شرعاً قبول اولنور .
غزته مزك صورت منتظمه ده
انتشارینی تأمین ایده جك اسبابی
استکمالدن خالی قالمدیغمز حالده
مدیر مزك بعض امور و خصوصاتك
تسویه سی ایچون مجبوری اوله رق
طشریه عزیمت ایتسی و کندیلسنه
وکیل و لمق اوزره اداره خانه ده قالان
ذاتك مدھش بر خسته لکه گرفتار

اولسی غزته مزك براز زمان انتشارینه
مانع اولمشدر . صرف اداره یه عائد
شو مانعه جهتیه غزته مزك نشری
خصوصنده وقوعه کلن تأخر دن ناشی
محترم قارئلریمز طرفندن معذور
طو تلمه مزنی خاصه رجا ایدرز .
بلطفه تعالی غزته مز بو هفته دن اعتباراً
ینه انتشاره باشلامشدر . مطالعین کرامی
الدن کلدیکی قدر کافی السابق ممنون
ایتمکه غیرت ایده جک می عرض ایلرز .
توفیق جناب حق دندر .

بر حسب الدن :

و یرمسون ای یار بدیع الجمال
روحک قسوت بواوزون حسب حال!
اولمش ایله کچمه لازم رضا
چاره ندر شمدی ، مضی ماضی
درد والم ذوق ایله همسیردر
عاقبه الامر ایسه هب خیردر
کشف ایده مزسم دخی مستقبل
حاله بر طور سعادت جلی
مستندم حضرت اللهدر
حضرت الله ایسه آکا هدر!
بن که قضا باینه اقتاده یم
امر الهی یه رضا دادیم
« کیت ! دیدی ، کلدیم ، ینه رجعت ایچون
هر نه زمان استسه آمادیم
استن آنجق او ، مشیت اونک
حاکم مطلق او ، حکومت اونک
کیم اوکا جدأ متوکل ایسه
هرشی خوش کورملی قابل ایسه
حکم سماویده کی اسراری بز
طوغریجه کشف ایلمه دن عاجز
ظاهر آثاره باقان آلدانیر
ایتدیکی تخمین حقیقت صایر !

اولیمه بز دخی سطحی نظر
کچمز اله بردها دارالعب
لوحة خوش منظره عالمه
دیده حکمتله باقان آدمه
بر عظمتدر که ایدن انجیلا
مبدأ و ماهیتی حیرتزا!
بیلدیکی برشی دکل انسانلرك
باقه تعارف لینه آنلرك!
هانکی «حقیقت» ده ثبات ایتدیله ،
هانکی بوله طوغری دیسوب کیتدیله ؟
اوج کشینک فکری دکل متحد
هر بری اشخاص قدر منفرد
هپسیده دعوی اسابتده در !
کیم حکم اولسون ؟ اوده حیرتده در
دونکی حقیقت بوکون اولمش خیال
شمیدی ده یارینه قالمق محال
اشته شوسوز الك کوزل ، لا مختصر :
جهانی بیلمک کی اولماز هنر .

محمد عاكف

وجود باری

اطرافزه باقم ، بالایی تماشا ایدلم ،
نفسمزه رجوع ایلیم . ذراندن مبائی
عظیمه قدر هرشی لسان حال ایله ، الله ،
الله ، وجود ، الله واحد ، دیور ، احاله
سمع انباء ایدلسون ، قلوبم زده (بوسلسله
مظاهر و تعینات بر حقیقه الحقائقك ظل
محدودی بر فیاض مطلقك اثر صنع جلیلی در)
دیه لایتقطع بر نداء خفی ایشیدیلور . بر
نور عالم آرانک زمین و آسمانده شمعش افشان
اولدینی ، منظور چشم صرفاندر . بتون کائنات
اوزرنده برعرش ابدیت فرما فرما اولور .
نه احتشام و دبدبه ! قبه سما کوندوزلری
کاه صاف و براق مائی بررنک ، کاه کونا کون
الوان دلفریب سحاب ایله ملون ، کیجه لری
عددی اشق صانعنه معلوم مصاییح ایله
بونجه نجوم زاهره ایله مزین . کونش دیکر

نصف کره بی شمع له ریته غرق ابتدکی
 زمان قرده طلام لیل ایچنده نورلر صاچبور.
 بی یابان یونجه اجرام عظیمه آنک ایله سماع
 ایدیورلر، جله سی برلکده شو فضای
 نامحدود ایچنده آقوب کیدورلر. اروپاد
 ادای خدمته مهیا، طاغیر کی طالع له ری
 اوکنه قاتوب ساحلاره هجوم ایدن در یالر
 برانکشت فرماقرمانک اشارت علیه سی
 او زریته حدود معینه سی آتیه یور. صولر
 آقور، تخر ایدیور، جهان وجهانیانی
 احیا ایله یور. طبیعت کندینه بخشایش
 الهی اولان فیوضات ایله سینّه ارضه زیب
 وفر وریور.

شو آنک عمومی عظمت و قدرت
 نامتناهی سه نسبتله جله بی حفظ و اداره
 ذات اقدسنه دشوار اولیان ملک مقتدرک
 فرماننه تابعدر دیمک معقول اولیورده ماده نك
 تبدلات تدریجیه تشکلات متنوعه سیله ندن
 صکره حصول بولمشر دیمک سی معقول
 وروا اولیور؟ معیندار اولان بحالات
 ومشهودات ابنای بشره برشی سوله میورمی؟
 یاله! بشون معنویاتک سنک نشان
 الوهیتی حامل وجهله سی قدرت باهره کی،
 حکمت بالغه کی، کوسترمه کافی وکافل ایکن
 آم اوسفاته که ملحدین کرداب الحاد و ضلاله
 دوشوب بوغولیورلر. نه کرداب هائل!
 نه سقوط مدھش!

بر تصور بدی اعلاندن خالی قالمیان
 کائناتک شورکیات هنر مندانه نك ایچادینی
 بر اراده هلیه، بر قدرت محیطه اولمق سزین
 هیچ بر حرکت و اتصال ممکن اولیان ذوات
 ناچیزه، اسباب اضطرار یه نك راست کله
 حصول بولش تعسولریته عطف ایتمه
 فصل قائل اولیور؟ اراده وادراک بشرک
 (حاشا) خالق محروم اراده وادراک بولنان
 (تصادف) می در دینلسون؟ لایق می در، که
 فکر ایله آراسته بر مخلوق فکر بی استعمال

ایتمسون، مرآت اشیا ایچنده منجلی صانع
 کر مکاری بی مشاهده ایلمسون؟

یدالله هر رده ظاهر و باهر و بر نظر
 صافی ایله تماشا ایدیلن موجوداتک هر جهنده
 تجز توکنمز بر مایه حکمت منجلی در. اک
 کتر بر ذروح اشرف ایدلسون، پره صاچلمش
 کوچوچک بر تخمه و بونبات مکتومک
 تکثرینه بادی اولان کیفیاته عطف نكاه
 دقت اولنسون، موجودات اره سنده کی
 مناسبات و مطابقات دقتله تماشا ایدلسون،
 بالخاصه احسن تقویمده بارادلمش انسان
 ملاحظه اولنسون، جله بی ایجاد ایدن
 حکمت علیه ربایه ندن بشقه بونلری کیم
 بایه یلور؟ معرفت الهیه ارشاد ایچون آفاقی
 واشی شو آیت محککات یشمیورمی؟
 الهی! سنک وارلنک انعطافکام عظمتک
 اولان قاب بشرده هر زمان لمان ایدیور.
 لسان بشر بونی ناطق در. هرلسانده اسماء
 حسنا ی الهیه وار.

فقط بعض متفلسفلر حسیات کثیفه.
 لرینه مستغرق بولندقلرندن ذات اقدس
 اعلا کی معرفته یول بوله میورلر. ذات
 احدیتک انلرده موجود ومعافیّه نفس لرینه
 رجوع ایتدکاری جهته نلرک احماق درو.
 نلری نظر لرندن یک بعیددر. بوخاسا فایده
 حل میسر اولیان رموز الحکم دندرکه نقاب
 جلالک اسفای عبادکه باعث شوق و غرام،
 حجاب قهرک سفهای ناس ایچون بادی
 امراض تام اولیور!

نه خسران مبین؟ قوت ماده ده ایش،
 ماده کندیلکنندن عامل ایش، ماده وقوت
 بر بردن آرملاز ایش... هر عصرده بر
 کسوه نوینه بورینه نك تجدد نما اولان فکر
 الحادک ایکی اوج بیک سنده نبری سالاک
 اولدینی مذهب باطله هیچ بر وقت علوم
 وقنون مساعد بولنماشدر. ذراتک ازلی
 وابدی اولدقلری ثابت اولماشدر. یا کائناتک

ذرات بی نهایه ایله ابعاد نامتناهی دن عبارت
 بولنمی ملاحظاتندن ایسه ماده وهیولا
 ایلك اول کندیلکلرندن عامل اولماشدر.
 نتیجه سی قطعاً استیاج اولنماز. حرکت
 ماهیات اجسامده ذاتی اولدینی جهته
 انلری ایلك ابتدا حرکت کتورمک ایچون
 مطلقا انلردن خارج وانلر فائق بر قوت
 غالبه نك وجودی ضروریدر. ایسته اشیا بی
 عالم معانیدن روضه ایجاد وابداعه چیقاران
 جناب حقیق ید قدرت فائق سیدر که انلری
 اراده علیه سی وجهله تحریک ایتشدر.
 هر ذره سی قوت و حکمت الهیه ایله مالی
 بولنان ماده، ملحدینه زعل مننده عظمی
 بولندقلری هر دم اخطاردن کیری طور.
 میورسده واسفاهک حساری استماعه
 مانع اولیور! بر حقیقت محضه که نه صدایی
 نه رنگی نه رایحه سی نه طعمی نه شکلی نه ده
 هیچ بر کیفیت محسوسه سی وارددر، منکرینه
 حواسندن هیچ بری آتی خبر و بر میدکی
 جهته طایع میورلر، فقط اوحقیقت کی
 حواسندن نهان بعض اشیا بولندینی حالده
 نیچون انلرده تردد ایتمیورلر؟ انلری یا اجزای
 لایتجزای یعنی تقسیم قبول ایتز ذراتک
 وجودی، یا خود ماده نك بلانهایه تقسیم
 اولنه بیله چکنی ادعا ایدلر، حالوکه ذراتک
 حواس ایله بیانور شیلردن اولدینی و ماده نك
 بلانهایه تقسیم اولنه بیله سی دخی بوقبلدن
 بولندینی انلرجه ده تعقل ایدلز دکلدر.
 ماده نك ازلی اولدینغه دائر ادعای ده یه
 بویله درکه حواس ایله اثبات اولنه ماز.
 طبیع یوندن کیمدرکه ازلیت ویا ابدیتی حس
 ایله بیلمش کورمش اولسون؟
 الهی! نه ایکی حالت متضاده: محبتکی،
 الهام ایتدیکک کوکلر مخافت الهیه که حیات
 انسانی بی معمور و آبادان، رو کردان اولد.
 یفک قلوب مریضه اصحابی ایسه مخافاه
 یابندنی قیراق کندیلری هیچ بر عفت

هیچ بر حقه تبعیت ایله مقید بیلمدکلری
جهته جمعیت بشری محو و پریشان ایدرلر .
الحق غنايت باقۀ صمدانیه کدرکه بوشردمه
خاسره بونجه قرون و اعصاردن بری بونجه
مناقشات ایله اغوايه چاش-دقلری حله
انلره یرو اولمی کنیدلرنجه بر سوس عد
ایدن بر طم سبک-غزان دوز خیاندن بشقه
فرد آفریده نزدده مسلک باطللری شایسته
التفات کورلماش و بوجهله نهلکلری معا-
شرت بشریه رابطه-نی کسر ایدم-مشرر .

باقی که بر قولته دور ایلر جهان
سر تسم عالم بوکا واضح نشان
صنع حق هر شیده ظاهر کن دیغ
کوزلری کوردکه کورمنمجدان
قدرت ایسنر بویه بر لوح کمال
بی حکم اولماز بوقش بیگران
والهیز شونده کم ایدی لجلال!
سر صمکم منجلی ذلک نهان
جلوه فیضک عجب بر نشددر
رقصه گلش بر بحر و آسمان
هر سحر قابلاز جهانی برفغان
ذکر ایدر ماهی و مرغ و عاشقان
واری حاجت خالق نباته هیچ
روشنادر زیر وبالا جسم و جان
برتناسب بر توازن بر نظام !
قالدی عاجز حیرتدن واصفان
نور ربایله طولمش کاشنات
لمعه-سیدر هب انک کون و مکان

مفی

— رسمی غزته —

احسان بیوریلان اثر بدیع حکمت
پروانه لری جریده من محافضی ترین ایتش
اولمغه شولطف مخصوص فاضلانلرینه
عرض شکران ایله آثار سائرۀ علیه لرینه
انتظار ایلرز .

دیانت حقه

مدنیت صحیحه مک انجیق دیانت حقه ایله

حصول پذیر اوله بیله جکئی بیان مقصدیه
بوندن اول اوج مقاله نشر ایتش و اوچنچی
مقاله ده بجئی بالمناسه احکام توراتیه نقل
ایلله خاتمه مقاله ده احکام مذکورده دن
بعضلرینک یک ساده اولدیغنی و بناءً علیه
انسانک آنلره « احکام الهیه » نافی و یرمکه
جسارت ایدمه جکئی و بونکله برابرانلری
استهزا و استحقارده مناسب اولمه جیغنی
علاوه مقال ایلماش ایدک . شمدی او
سوزمنی یوراده نه تکرار ایدرک دیورزک:
اوت ! بوکون کتب توراتیه ده مصادف
نظرمن اولان بعض احکامک ساده لکنه
باقویده انلری استهزا و استحقار ایتمایلدیر .

زیرا احکام توراتیه ایلله مکلف اولان
انسانلرک بوندن ایکی اوج بیک سنه اول
ککش اولدقلری و بناءً علیه بشرینک هنوز
ازمنۀ طفولیتی دیمک اولان عصرلرده
ظهور ایلمش بولندقلری تأمل ایدایر
ایسه او، غریب کوردیکمز اوبعض احکامک
اوزمانلره ، اولسانلره کوره موافق حکمت
و مصلحت اولدیغنده پکده شبهه ایدیلهمز .

چونکه عبادات و طاعاتی وضعدن
مقصد قلوبک اووجود اعظم و باقی اقدم
حضر تدرینه انجذاب و میلانی، محبت الهیه مک
سویدای قلبه حلول و سریانی اولوب بوکا
وسيله اوله بیله جک شیلرک ایسه همه حال
عادات و استعدادات ناس ایلله متناسب
اولملری لازم کلیر . بناءً علیه برقوم نه کبی
شیلری واسطۀ تعظیم و مدار تکریم عد
ایدیورلر و اجرابه مستعد بولتیورلر ایسه
کنیدلرینک اوشیلره مشابه عبادات و طاعات
ایلله مکلف اولملری اقتضا ایلر . تاکه
عبادات و طاعاته ترتیب ایدم جک اولان
او انجذاب و میلان، او حلول و سریان قلوب
انام و سویدای انسانده حاصل اولسون .

بز انسانلری کندیزده ، او عصرلری
عصرمه قیاس ایلویورده انک ایچون
توراتده تصادف ایتدیکمز و پک ساده
کوردیکمز بعض احکامه « احکام الهیه »

نامی و یرمکه جسارت ایدمه یورز . حال
بوکه توراتده کنیدلرینه بلا تردد « احکام
الهیه » عنوان جیلانی و یرمه بیله جکمز احکام
دخی موجوددر . قصاص و جهاد کبی که
عالم بشریت آنلردن هیچ بروقت مستغنی
اولمه جیغدن بونلر احکام قرآنیه عدداینه
دخی داخل اولمش و « شرایع من قبلنا
تلمنا اذا قصه الله او رسوله بلا انکار علی
انها شریعة لرسولنا » قاعده اصولیه سنجه
رسولنرک شریعتی اولق اوزره انلر ایلله
عمل ایتک زده دخی لازم کلشدر .

بعضری قصاص و جهاد کبی شیلرک
عالم بشریت لزومی شویله طورسون بلکه
بونلرک مغایر شیعه انسانیت و حتی انلردن
هر رینک برنمونه وحشت اولدیغنی فکرنده
بولنمشلر و بویاده دور دراز بر جوق مطالعات
سردو اتیان ایلمشلر ایسه ده آنلر بومشله ده
بداشته قارشو سوز سویله رک حقیقت حال
و نفس الامر دن فرسخ فرسخ تباعد ایلمشلر در .
زیرا ایسته کوریلورکه بوکون دنیاده
موجود اولان ملل متمدنه دخی کرک
قصاصدن و کرک جهاددن هیچ ده مستغنی
اوله میورلر . هپسی او حکملری مدار مدنیت
اتخاذ ایلویرلر . هر ایکسینه اجرادن اصلا
کری طور میورلر . حتی جهاد ایچون نیجه
مصارفات و تدارکات تحمل فرسای بیلله
اختیاره مجبور اولیورلر .

فی الحقیقه حکم قصاص انسانیتی محافظه
و مدنیتی حمایه ایچون محض حکمت و عین
مصلحتدر . زیرا فیاض قدرت افراد بشریه بی
سیا و صدا جهتیه بر برینه مخالف اوله رق
یرآتمش اولدیغنی کبی فکر و اخلاق اعتباریه ده
یکدیگرینه مغایر اوله رق خلق ایلمش
و حال بوکه حسب الحیوانیه هر شخص کندی
شهوتنه ، کندی غضبنه مغلوب اولق
استعدادینی حائر بولنمش اولدیغدن انسانلر
علوم و فونده نه درجه لره و اریرلر ایسه
وارسونلرینه یکدیگرینه تعرض و تجاوزدن